

*Wszystko
o rynku cukru*

EFIX
DOM MAKLERSKI

1. [Podstawowe informacje na temat cukru](#)
2. [Struktura geograficzna rynku cukru](#)
3. [Czynniki wpływające na cenę cukru](#)
4. [Główne centra handlu cukrem](#)
5. [Źródła wiedzy na temat cukru](#)
6. [Zasady handlu w EFIX Dom Maklerski](#)

Podstawowe informacje na temat cukru

Cukier jest związkiem chemicznym z grupy węglowodanów, cechuje się słodkim smakiem i rozpuszczalnością w wodzie. W słabych roztworach wodnych fermentuje pod wpływem drożdży, zamieniając się na alkohol i dwutlenek węgla. Właściwość ta odróżnia cukier od innych słodkich substancji, które w roztworach wodnych nie fermentują, np. sacharyna i gliceryna. Ogrzany do 160 °C, a następnie szybko schłodzony, tworzy bezpostaciową, przezroczystą masę, z kolei w temperaturze powyżej 200 °C zmienia się w masę brunatną, zwaną karmelem. Pod względem chemicznym wyróżniamy cukry pojedyncze (C₆H₁₂O₆), tj.: glukoza i fruktoza oraz podwójne (C₁₂H₂₂O₁₁), tj.: sacharoza, maltoza, i laktoza.

Obecnie w skali świata 78 - 80 % cukru uzyskiwane jest z **trzciny cukrowej** rosnącej w tropikalnych i subtropikalnych strefach (stąd też dawna nazwa: „cukier kolonialny”) na półkuli południowej, a 20 – 22 % z **buraków cukrowych** uprawianych przede wszystkim w umiarkowanym klimacie półkuli północnej. Proporcje te należałoby o kilka procent (symetrycznie) umniejszyć – kiedy chce się uwzględnić produkcję cukru klonowego i innego (np. z niektórych gatunków palm), mającą jednak charakter niszowy.

Ojczyznę trzciny cukrowej jest Nowa Gwinea, znana ludom zamieszkującym ten region już ok. 8 tys. lat przed Chrystusem, skąd potem dotarła na Polinezję i na Filipiny, a stamtąd do Indii i Chin. Długość łodygi trzcinowej wynosi od 2,5 do ok. 5,5 metrów, o grubość 4 – 8 centymetrów. Rdzeń trzciny cukrowej zawiera ok. 90 % soku o zawartości 14 % – 20 % cukru. Łodygi, z których po ścięciu został wyciśnięty sok, przeznacza się na cele odpadowe, natomiast płynna pozostałość tzw. melasa, którą oddziela się wirówkami, służy np. jako syrop jadalny lub dostarczana jest do fabrykacji rumu.

Historia upraw buraka cukrowego jest znacznie krótsza, przełomowe odkrycia w zakresie możliwości jego wykorzystania jako alternatywnego źródła w stosunku do trzciny cukrowej sięgają połowy XVIII wieku. Właściwy zaś rozwój przemysłu cukrowniczego opartego na uprawie buraka datuje się w Europie od połowy XIX stulecia, najpierw we Francji, a potem w pozostałych krajach Starego Kontynentu. W ciągu następnych kilkadziesiąt lat branża rozwijała się tak szybko, że w 1890 r. doprowadziło to do ruiny zamorskie plantacje trzciny cukrowej. Dynamiczny rozwój przetwórstwa buraczanego (na początku XX wieku proporcje w produkcji z trzciny i z buraków były zbliżone) spowodowany był wynalezieniem metody dyfuzji (ok. 1865 r.) polegającej na wylugiwaniu pokrojonego buraka za pomocą gorącej wody, a następnie kierowaniu surowca do dalszej obróbki, w tym m.in. końcowej rafinacji.

Struktura geograficzna rynku cukru

Cukier (z trzciny i z buraków) produkowany jest w ponad 100 krajach świata. Sytuacja taka podyktowana jest zarówno dość powszechną możliwością upraw, a z drugiej strony skalą zastosowania, związaną z wykorzystywaniem i zaspakajaniem potrzeb, czego wyrazem jest fakt, że ok. 70 światowego cukru zużywane jest w krajach pochodzenia, a pozostała część jest przedmiotem obrotu na rynkach światowych.

Spółeczno – ekonomiczne, a także polityczne aspekty upraw i konsumpcji cukru stały się przesłanką do wprowadzenia różnych międzynarodowych regulacji obejmujących produkcję i dystrybucję słodkiego surowca. Opasła w burzliwe wydarzenia historia administracyjnych prób unormowania tego rynku (poprzez cła, limity, embarga) rozpoczęła się na dobre w 1968 r., ale przez kolejne dekady nie brakowało lat, gdy nie sposób było zawrzeć globalne porozumienia w ramach tzw. umów cukrowych. Aktualne regulacje (ale zapewne nie ostateczne) funkcjonujące na obszarze Unii Europejskiej (jednego z największych na świecie producentów i konsumentów tego towaru) datują się przełomem lat 2005/2006, a według obecnych postanowień unijnych będą obowiązywały do połowy następnego dziesięciolecia.

W ujęciu instytucjonalno – organizacyjnym światowy rynek cukru funkcjonuje w dwóch wymiarach, tj. w ramach „rynku regulowanego” oraz „rynku wolnego”. Uosobieniem tego pierwszego jest przede wszystkim Unia Europejska, gdzie tradycje ingerencji czynników administracyjnych są nader bogate, czego najbardziej jaskrawym wyrazem było trwające przez cztery dekady embargo na import surowca z obszaru wolnorynkowego, czyli głównie z Brazylii, Indii czy Australii. Rynek wolny reprezentuje przede wszystkim podaż pochodząca z Ameryki Południowej, Azji i Oceanii.

Wobec powyższego można z pewnym uproszczeniem przyjąć, że gros trzciny cukrowej utożsamiać należy z otoczeniem wolnorynkowym, natomiast buraki cukrowe reprezentują zarówno strefę rynku wolnego (np. USA, kraje byłego ZSRR), jak i rynku regulowanego (Unia Europejskiej). Jako przykład pewnego odstępstwa od tak przyjętej interpretacji można wprawdzie wskazać pewne unormowania (np. w zakresie porozumień celnych) w obszarze produkującym cukier na bazie trzciny, tj. Południowoafrykańską Wspólnotę Rozwoju (SADC, ang. *Southern African Development Community*), ale skala tej produkcji (przynajmniej trzykrotnie mniejsza niż w UE) i zakres regulacji są nieporównywalnie mniejsze niż te, które mają miejsce we Wspólnocie Europejskiej. Generalnie rynek regulowany w krajach UE i rynek wolny funkcjonują jako dwa odrębne „byty cenotwórcze”, oddziaływujące na siebie, ale w stopniu niekoniecznie takim w jakim oczekiwali tego unijni regulatorzy. W sezonach produkcyjnych obejmujących lata 2006 - 2009 tzw. „cena referencyjna” dla cukru w UE była średnio 2 – 4-krotnie wyższa niż na nowojorskiej giełdzie towarowej. Skala jest istotna, nawet jeśli uwzględnimy, że w ceny giełdowe dotyczyły w tym przypadku cukru nierafinowanego.

Tabela 1. Porównanie cen rynkowych (giełdowych) i regulowanych (tzw. referencyjnych*) w Unii Europejskiej w sezonach produkcyjnych obejmujących lata 2006 – 2010 (w USD/tona)

Rodzaj ceny	2006/2007	2007/2008	2008/2009	od 2009/2010
Cena rynkowa	292,6	232,9	277,3	468,2
Cena referencyjna	821,4**	909,9**	779,7**	525,7**

źródło: Unia Europejska, obliczenia własne; *"cena referencyjna" - zastąpiła „cenę interwencyjną” oferowaną dla składowania prywatnego w państwach członkowskich Wspólnoty; **wartość obliczona na podstawie uśrednionych kursów Euro/USD

Przykładem krajów posiadających w największym stopniu rozwiniętą na masową skalę bazę upraw do produkcji cukru z obu źródeł są Stany Zjednoczone, gdzie w latach 2005 – 2008, produkowano rocznie ok. 25 mln ton buraków cukrowych oraz ponad 27 mln ton trzciny cukrowej. Z kolei dość osobliwie przedstawia się sytuacja w krajach Unii Europejskiej, gdzie produkcja cukru z buraków w coraz większym stopniu zastępowana importem trzcinowym ze względu na atrakcyjniejsze ceny oraz częściowo pojawiające niedobory surowcowe, będące najczytelniejszym efektem uregulowań obowiązujących w UE. Wspomniany „arbitraż” zaopatrzeniowy nie jest zjawiskiem wyłącznie występującym na rynku cukru, lecz do podobnych sytuacji dochodzi także na rynkach innych surowców, charakteryzujących się częściowo „usztynianymi” cenami poprzez system długookresowych kontraktów (np. na dostawy gazu ziemnego czy stali).

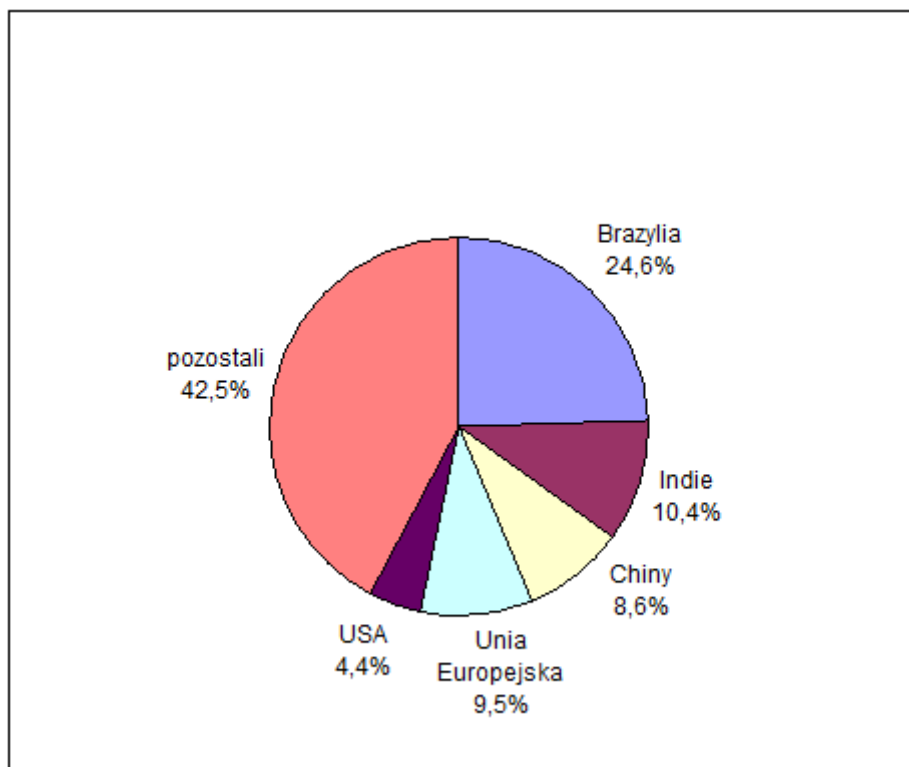
Światowy rynek cukru cechuje się dużą koncentracją potencjału wytwórczego, a trzy spośród czterech krajów tzw. BRIC (Rosja, Brazylia, Indie i Chiny) kontrolują ponad 40 % globalnej podaży. Po odliczeniu reglamentowanej produkcji w Unii Europejskiej, można zakładać, że BRIC decyduje przynajmniej o połowie wolnorynkowej produkcji słodkiego surowca. Biorąc pod uwagę choćby tylko istniejące w Unii Europejskiej tendencje, zmierzające do ograniczenia produkcji - trudno zakładać, aby istniejący układ produkcyjno – podażowy mógłby w najbliższych latach ulec jakimś istotniejszym zmianom.

Tabela 2. Produkcja cukru na świecie w latach w wybranych sezonach produkcyjnych w latach 1995 – 2009 (w mln ton)

Kraj/region	1995/1996	1999/2000	2002/2003	2008/2009
Brazylia	14,7	16,5	24,8	38,6
Indie	17,0	22,0	22,1	16,3
Chiny	7,1	7,6	11,1	13,6
USA	6,5	8,1	8,0	6,9
Tajlandia	6,1	6,2	7,3	7,7
Australia	5,6	4,4	5,4	4,8
Meksyk	4,7	4,8	4,9	5,7
Kuba	4,4	4,1	3,8	bd
RPA	bd	2,7	2,6	2,3
UE	17,7*	17,9*	18,2*	14,8

źródło: FAOSTAT, SADC, „Świat w liczbach” (edycje 1999 – 2005), „Handelsblatt”

Rysunek 1. Struktura geograficzna globalnej produkcji cukru*

źródło: FAOSTAT, SADC ;*szacunki na bazie danych z sezonu 2008/2009

Czynniki wpływające na cenę cukru

Rynek cukru należy do najbardziej niestabilnych a przez to też nieprzewidywalnych rynków płodów rolnych. W charakterystykę tą wpisują się także wszystkie ekstremalne szczyty cenowe z okresu ostatniego półwiecza, a zwłaszcza te z lat: 1974, 1981 oraz przełomu 2009/2010. Podobnie jak w przypadku ogółu towarów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego tendencje cenowe są w coraz mniejszym stopniu rezultatem jakiś możliwych do wyodrębnienia dominujących czynników, ale przede wszystkim stanowią pochodną **koincydencji różnych sytuacji rynkowych**.

Jeśli już podjąć próbę jakiegoś ich uporządkowania (ale nie upierając się co do kolejności) należałoby mimo wszystko zacząć od wyeksponowania wpływu **warunków pogodowych**, determinujących wielkość plonów, skalę zagrożeń skutkami suszy, powodzi, czy innych klęsk (np. deszczy lub/i huraganów). Powstające w wyniku działań atmosferycznych braki bądź nadwyżki towarowe - bezpośrednio wpływają na wielkość zakupów. Warto przypomnieć, że niedobór cukru leżał też u podstaw rekordowych wzrostów cen cukru w 1974 r. i 1981 r., w których ceny tego surowca poszybowały w wyniku wzmożonego popytu ze strony Chin oraz ZSRR odczuwających znaczny jego niedostatek w związku z nieurodzajami jaki wystąpił na ich rynkach wewnętrznych. Krótkookresowa **nierównowaga rynkowa** potrafi wygenerować nagłe dynamiczne zmiany trendu, w wyniku których ceny cukru mogą cechować się znaczną amplitudą wahań. Czynnikiem niezmiennie napędzającym wzrost cen żywności w perspektywie kolejnych dziesięcioleci są **zjawiska demograficzne w krajach rozwijających się oraz zmiany sposobów odżywiania**, będące rezultatem wyraźnej poprawy standardu życia w tych częściach świata. W połowie stulecia liczba mieszkańców Ziemi wyniesie ma ok. 9 miliardów (wobec 6,4 mld w 2005 r.), a obserwowany od pięciu dekad ogólnoswiatowy

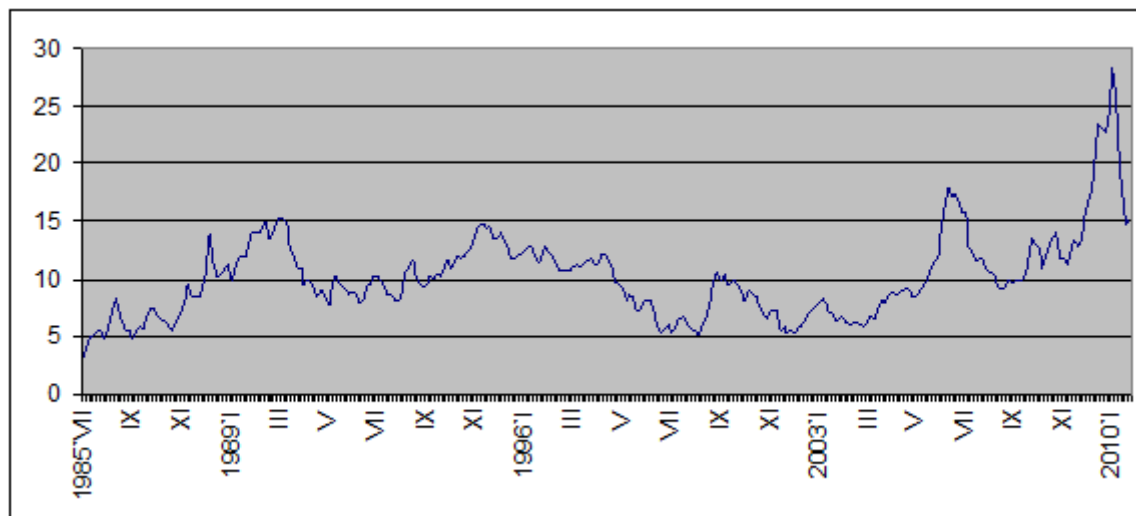
wzrost spożycia kalorii w dziennej porcji jedzenia *per capita* (z 2300 kcalw 1960 r. do 2800 kcal aktualnie) będzie kontynuowany.

W przypadku ostatniego boomu cenowego z lat 2009-2010 oprócz wspólnego dla wielu rynków towarowych efektu post-kryzysowego odreagowania, wzrost cen wiązał się ze zwiększonym znacznie zapotrzebowaniem na surowiec ze strony przemysłu cukierniczego (czekoladowego), dla którego okres globalnej dekonjunktury okazał czasem znakomitej prosperity, którego barometrem była progresja cen ziarna kakaowego. W optyce długoterminowej rynek kakao jest jednym z probierzy poprawy warunków życia mieszkańców państw rozwijających się (zwłaszcza w Chinach).

W wahania cen cukru wplotła się na niespotykana wcześniej skalę **aktywność inwestorów finansowych**, dla których rynek instrumentów terminowych na cukier stanowi jedną z bardziej atrakcyjnych (dywersyfikacyjnych) alternatyw. Ceny bazowe surowców rolnych wykazują bowiem zaletę daleko idącej „autonomii” w stosunku do wydarzeń na rynkach akcji. Z drugiej jednak strony, postrzeganie tego w kategoriach „absolutu” jest mimo wszystko pewną nadinterpretacją. Ceny słodkiego surowca są ściśle powiązane z **kursem dolara, poziomami stóp procentowych** (m.in. stymulującymi dynamikę transakcji *carry trade* oraz **inflacją**, a te już współzależności z rynkiem akcji są oczywiste.

W ostatnich lata czynnikiem bezpośrednio wpływającym na rynki towarów pochodzenia roślinnego (np. kukurydzy, soi, rzepaku) jest **sytuacja na rynkach paliw płynnych**. Nowe rekordowe poziomy nośników energii, a zwłaszcza ropy naftowej wraz ze zmianami legislacyjnymi i polityką energetyczną największych gospodarek narodowych (np. w USA do 2017 r. pięciokrotnie ma wzrosnąć zawartość biokomponentów w paliwach) okazały się katalizatorem rozwoju sektora biopaliwowego, powodującego głębokie zmiany w strukturze upraw i wektorów finalnego przeznaczenia płodów rolnych. Zwiększające się zapotrzebowanie na bioetanol powoduje, że również w przypadku trzciny cukrowej coraz większa część arealów przeznaczana jest na cele energetyczne. Według szacunków analityków BNP Paribas można przyjąć, że **przy notowaniach ropy na poziomie ok. 100 USD za baryłkę, przynajmniej 50 % uprawianej w Brazylii trzciny cukrowej będzie przerabiane na bioetanol**. Sytuacja taka w połączeniu np. ze słabszym urodzajem w Indiach, jak miało to miejsce w 2008 r., może przełożyć się na bardzo silny wzrost cen cukru. Korelacje z tendencjami cenowymi ropy naftowej stały się w tej dekadzie immanentną cechą rynku towarów pochodzenia roślinnego, a poprzez wpływ na ceny pasz także rynku zwierzęcego.

Rysunek 2. Kształtowanie się cen cukru na rynku NYBoT w okresie VII 1985 – VI 2010 (UScent/funt)

źródło: NYBoT

Główne centra handlu cukrem

Zinstytucjonalizowany obrót kontraktami finansowymi na cukier tak jak w przypadku innych tzw. „miękkich” towarów rolno-spożywczych stał się domeną trzech globalnych operatorów. Skupionych wokół **Chicago Mercantile Group** (CME Group), organizacji gospodarczej powstałej w ramach konsolidacji chicagowskich (CME i CBoT) i nowojorskich (NYMEX, COMEX) giełd towarowych. Zespołonej transatlantyckiej grupy giełdowej **NYSE Euronext**, która przejęła m.in. kontrolę kapitałową i przeorganizowała londyński rynek **LIFFE** (*London International Financial Futures Exchange and Options*) oraz wchłonęła paryski MATIF (fr. *Marche a Terme International de France*). Rynek LIFFE w wyniku wcześniejsze procesów łączeniowych jest m.in. sukcesorem London Sugar Futures Market, pierwszej londyńskiej giełdy transakcji terminowych dla cukru powstałej w 1888 r. Trzecim operatorem dla rynku cukru jest **IntercontinentalExchange** (ICE) z siedzibą w Atlancie w stanie Georgia, posiadający w swym „portfolio” instytucji giełdowych NYBoT (*New York Board of Trade*), który wcześniej skonsolidował i przejął tradycje powstałej w 1882 r. *Coffee, Sugar and Cocoa Exchange*.

Pod względem przedmiotowym wyszczególnić można dość czytelną dywersyfikację produktową. CME GROUP/NYMEX jest rynkiem zasadniczo skupionym na stronie finansowej, tzw. oferuje kontrakty na cukier (bez fizycznej dostawy). W przeciwieństwie do ICE/NYBoT, gdzie oferowane są kontrakty umożliwiające realną wymianę towarową. W podobny sposób funkcjonuje rynek NYSE Euronext/LIFFE, umożliwiając dodatkowo obrót opcjami na cukier, typu *white sugar* (biały, rafinowany), a wcześniej surowy (ang. *raw sugar*).

Inną cechą odróżniająca ten rynek jest zakres bazy surowcowej, LIFFE postrzegany jest jako też rynek cukru droższego - buraczanego, zaś konkurenci z USA oferują surowiec tańszy trzcinowy, objęty symbolem *Sugar No. 11*, pochodzący z prawie 30 krajów, leżących na obu półkulach.

W zakresie możliwości przeprowadzania transakcji globalny rynek kontraktami na cukier realizowany jest w ramach sieciowego handlu elektronicznego zorganizowanego przez ww. instytucje giełdowe (np. w ramach platform GLOBEX, LIFFE CONNECT). Umożliwiające handel walorami w wyznaczonych godzinach pracy tych giełd lub w ramach niemal całodobowych systemów transakcyjnych. Rynek ten pod względem dostępności i sposobu zawierania operacji finansowych bardzo zbliżony jest do formy sieciowego handlu walutami w ramach FOREX.

Tabela 3. Instrumenty pochodne na cukier oferowane przez NYMEX (lipiec 2010)

Nazwa instrumentu	Opis oferty Instrumentu	Jednostka obrotu minimalna zmiana ceny	Sposób i czas handlu*	
			parkiet	Elektronicznie (GLOBEX)
No. 11 Sugar Futures	Oferta obejmuje kontrakty futures kwotowane na wybrane miesiące (marzec, maj, lipiec, październik), z terminami zapadalności 8 miesięcy wprzód	USD/funt**, obrót blokiem 112 000 funtów tick: 0,001 USD/funt	Nie jest prowadzony	Całodobowo(tj. od 18:00 w niedzielę do 17:15 w piątek)

źródło: na podstawie CME Group; * wg czasu nowojorskiego; **jednostka masy i ciężaru stosowana powszechnie w Wielkiej Brytanii i USA, funt (w skrócie lb, od *libra*) wynosi ok. 0,45 kg; *** Kategoria towarowa *Sugar No. 11* obejmuje koszty i sposoby rozliczania transakcji w formie „statek franco” (tzw. FOB), oznacza to, że sprzedający opłaca dostawę towaru do portu., a odbierający ponosi koszty rozładunku. FOB nie obejmuje (w przeciwieństwie do tzw. CIF) kosztów przewozu, ubezpieczenia i frachtu.

Tabela 4. Instrumenty pochodne na cukier oferowane przez ICE (lipiec 2010)

Nazwa instrumentu	Opis oferty Instrumentu	Jednostka obrotu minimalna zmiana ceny	Sposób i czas handlu*	
			Parkiet (dawnego NYBoT)	Elektronicznie
Sugar No. 11	Oferta obejmuje kontrakty z terminami na wybrane miesiące (marzec, maj, lipiec, i październik, obecnie z terminami zapadalności od października 2010 do maja 2013	USD/funt**obró t blokiem 112 000 funtów tick: 0, 001 USD/funt	Nie jest prowadzony	W tygodniu: wtorek - piątek od 1:00 do 23:00W niedzielę: od 23:00 do 23:00 w poniedziałek

źródło: na podstawie ICE; *wg czasu nowojorskiego; **jednostka masy i ciężaru stosowana powszechnie w Wielkiej Brytanii i USA, funt (w skrócie lb, od *libra*) wynosi ok. 0,45 kg;*** Kategoria towarowa *Sugar No. 11* obejmuje koszty i sposoby rozliczania transakcji w formie „statek franco” (tzw. FOB), oznacza to, że sprzedający opłaca dostawę towaru do portu., a odbierający ponosi koszty rozładunku. FOB nie obejmuje (w przeciwieństwie do tzw. CIF) kosztów przewozu, ubezpieczenia i frachtu.

Tabela 5. Instrumenty pochodne na cukier oferowane przez LIFEE (lipiec 2010)

Nazwa instrumentu	Opis ofertyInstrumentu	Jednostka obrotu minimalna zmiana ceny	Sposób i czas handlu*	
			parkiet	Elektronicznie (LIFEE CONNECT)
White Sugar Futures	Oferta obejmuje kontrakty futures z terminem zapadalności na wybrane miesiące (tj. marzec, maj, sierpień, październik, grudzień)	USD/tona, obrót blokami 5 tontick:0,10 USD/t	Nie jest prowadzony	Od 8:45 – 17:30 (poniedziałki do piątku)
White Sugar Options	Oferta obejmuje kontrakty opcyjne (tzw. opcje amerykańskie) na futures oferowane na styczeń marzec, maj, lipiec, listopad	GBP/tona, kontrakt na 1 tonetick: 0,05 GBP/t	Nie jest prowadzony	Od 9:27 – 17:28 (poniedziałki do piątku)

źródło: na podstawie LIFEE; * wg czasu londyńskiego

Cukier należy do towarów, które posiadają szczególnie bogate zaplecze informacyjne. Z punktu widzenia rodzimego inwestora, istotnym jest też, że w przeciwieństwie do wielu pozostałych grup towarowo - surowcowych sporo informacji publikowanych jest w języku polskim. Sytuacja taka jest pochodną przynajmniej dwóch czynników. Po pierwsze, Polska od lat należała do największych producentów buraka cukrowego w Europie (po Francji i Niemczech). Po drugie, wraz z przystąpieniem do Unii Europejskiej, tzw. „sprawa cukrowa”, i kwestie jej otoczenia rynkowego, tj. unijne regulacje, stały się ważną kategorią społeczno – ekonomiczną, odzwierciedlaną w różnych opracowaniach dokonywanych przez instytucje związane z rolnictwem.

Źródła wiedzy na temat cukru

W wymiarze obcojęzycznym wskazać należy przede wszystkim na portale internetowe ONZ ds. Wyżywienia i Rolnictwa, czyli FAO (www.faostat.fao.org) oraz Międzynarodowej Organizacji Cukru (www.sugaronline.com). Ta druga z wymienionych instytucji ISO (ang. *International Sugar Organisation*) udostępnia (po zarejestrowaniu) kompleksowy zasób wiedzy o rynku słodkiego surowca z całego świata. Począwszy od regulacji prawnych, danych prognostycznych dotyczących produkcji i zbiorów, poprzez analizy i studia sektorowe, aż do analiz technicznych, opracowywanych przez współpracujących z ISO analityków. Drugim obszarem niezbędnej wiedzy o tym rynku są strony internetowe instytucji giełdowych organizujących obrót cukrem, tj.: CME Group (www.cmegroup.com), LIFEE (www.euronext.com), ICE (www.theice.com). Portale w sposób ogólnodostępny (bezpłatny) zamieszczają m.in. biuletyny dotyczące statystyk notowań (dziennych, tygodniowych, miesięcznych itd.). Poza tym dystrybuują różne komentarze rynkowe, w tym również w wersji video (z telewizyjnych stacji biznesowych np. CNBC). Poza tym, aktywni uczestnicy rynku, korzystający z pośrednictwa brokerów i innych operatorów sieciowego handlu otrzymują od nich (na ogół bezpłatnie) różne specjalistyczne materiały analityczne.

W segmencie „informacji skomercjalizowanej”, czyli udostępnianej odpłatnie (w ramach abonamentu lub rzadziej z możliwością zakupu pojedynczego opracowania), funkcjonują różne firmy analityczno - badawcze, specjalizujące się w monitorowaniu rynków rolno – spożywczych. W zależności od oferenta i wachlarza usług, opracowania typu „Agrobusiness Report” nie są jednak tanie, gdyż koszt np. kwartalnych czy rocznych materiałów (np. www.businessmonitor.com) w zależności od abonamentu (system zniżek) waha się od kilkuset do nawet paru tysięcy euro.

W przypadku polecanych źródeł krajowych (zasadniczo bezpłatnych) jako najbardziej przydatne wskazać należy FAMM/FAPA, tj. opracowania powstające w zespole monitorującym zagraniczne rynki rolne. Wykonywane przez tych specjalistów analizy oraz wraz z bieżącymi informacjami o rynku cukru (i nie tylko) przedstawiane są na Pierwszym Portalu Rolnym (www.ppr.pl) powstałym i finansowanym m.in. przez: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencję Rynku Rolnego, Krajową Radę Izb Rolnych, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Zaangażowanie ww. w tę inicjatywę informacyjną odczytać należy jako swoistą gwarancję rzetelności publikowanych opracowań i informacji a także docelowy zapewne bezpłatny ich charakter, mający wspierać w ten sposób krajowe rolnictwo. Wśród innych podobnych źródeł wskazać należy na strony Warszawskiej Giełdy Towarowej S.A. (www.e-wgt) oraz Internetowej Giełdy Towarowej net – Brokers (www.netb.pl).

Zasady handlu w EFIX Dom Maklerski

	London Sugar	US Sugar No. 11
symbol	LSUxx	SBxx
spread	1	0,06
depozyt początkowy	2%	8%
godziny handlu	08:45- 17:30 London Time	3.30 - 14.00 ET
miesiące wygasania kontraktów	marzec, maj, sierpień, październik, grudzień	marzec, maj, lipiec, październik
ostatni dzień handlu	1. dzień biznesowy miesiąca poprzedzającego wygaśnięcie kontraktu do godz. 17.30 London Time	4. od końca dzień biznesowy w miesiącu poprzedzającym wygaśnięcie kontraktu o godz. 13.30 ET
cena bazowa dla finansowania	Euronext.LIFFE	ICE
min/max ilość kontraktów	1/50	1/100
minimalna zmiana ceny	0,1	0,01
waluta bazowa	USD	USD
jednostkowy kontrakt	1 CFD = 10 ton	1 CFD = 10,000 LBS (funt)
kwotowania wyświetlane w platformie	w dolarach za tonę	w centach za funt

*stan na 24.08.2010

Wojciech Szymon Kowalski
EFIX Dom Maklerski

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie, przedrukowywanie, udostępnianie osobom trzecim i rozpowszechnianie raportów w całości lub we fragmentach bez zgody autorów serwisu jest zabronione. Zgodę taką można uzyskać pisząc na adres info@efixpolska.com